

gospodarske, obrtniške in narodne.

Izhajajo vsako sredo po celi polji. Veljajo v tiskarnici jemane za celo leto 4 gold., za pol leta 2 gold., za četrto leta 1 gold.; pošiljane po pošti pa za celo leto 4 gold. 60 kr., za pol leta 2 gold. 40 kr., za četrto leta 1 gold. 30 kr.

V Ljubljani v sredo 23. julija 1873.

Obseg: Gospodarji! čas je misliti na mlatilnice. — Čbelarjem na znanje. — Postava veljavna za Kranjsko, ktera določuje pravne razmere učiteljev na javnih ljudskih šolah. (Konec.) — Naši dopisi. — Novičar.

Gospodarske stvari.

Gospodarji! čas je misliti na mlatilnice.

Mlatilnice so stroji (mašine), s katerimi se žito mlati. One so čvete: ene take, ki jih sopár goni kakor vozove na železnici ali ladije na vodi, — druge so take, ki jih voda goni kakor kolesa v mlinu, — tretje, ki jih konj goni, in četrte take, ki jih roka človeška goni. Znanе so te mašine že davno; pri nas se niso še rabile veliko, zato, ker so nam mlatiči brez velicnih stroškov mlatili žito.

Al zdaj smo tudi pri nas s tem na vrsto prišli, da so delavci sila dragi in da jih včasih še za dragi denar celó dobiti ni. To so skusili naši gospodarji letos pri koscih in pri ženjicah. In podoba je, da v prihodnje ne bode bolje.

Tem nadlogam se mora v okom priti, da gospodar ne bo odvisen od ošabnih delavcev.

In dobro pomoč o tem za mlačvo imamo v mlatilnicah, in sicer tacih, ki niso predrage, pa povsod lahko rabljive, in te so ročne mlatilnice, s katerimi si morejo pomagati tudi mali kmetje.

Če nam ugovarja kdo: „kako neki morem za mlatilnico dati 150 gold.“ odgovorimo mu: vsaj ni treba, če ne moreš, da si jo sam kupiš; stopi naj vas več skupaj, cela fara ali pa cela občina, pa se lahko kupi taka mašina, da ne bo enega kmeta veliko stala.

Tu zopet se nam kaže potreba združtva, ki so nam ga Bohinjci prvi na Kranjskem lepo pokazali.

Več fabrik nam je že znanih, ki izdelujejo take mašine. Kmetijska družba Kranjska si je lani omislila jako izvrstno mlatilnico v Manheimu iz fabrike Henrika Lanca, ki je gosp. Skaletu izročil prodajo svojih mašin za deželo Kranjsko. To mašino so na vrtu družbe kmetijske sopen te dni vpričo več kmetov poskušali, ki so sami s svojimi očmi videli, da o dveh in četrto ure toliko omlati, kolikor 4 mlatiči omlatiti morejo celi dan. Ž njo se more vsake sorte žito, tudi fižol mlatiti in veljá v Ljubljano postavljena 145 gold.

V časniku „Vereinsblatt für österr. schles. Landwirthe“ se tudi posebno hvali in malim kmetom priporoča mlatilnica iz fabrike Ph. Mayfarth et Comp. v Frankfurtu na Majnu, katera do Dunaja postavljena veljá 145 gold.

Prednosti vsake te po novi sistemi narejene mašine so, da tako lahko teče, da dva človeka po več ur brez posebne težave lahko gonita, — da žito prav čisto izmlati, — da je več let ni treba nič popravljati, in če jo je popraviti treba, da jo vsak kovač lahko po-

pravi; — vrh tega ne vaga več kakor dobre 3 cente in par ljudi jo lahko sém ter tje prenaša; prostora pa tudi več ne potrebuje kakor navadni „pajtel“. Zraven 2 človekov, ki mašino gonita, potrebuje še 3 drugi ljudi, to je, enega možkega in 2 ženski; vsako uro izmlati po 3 cente zrnja iz klasja.

V dokaz temu, kako posebno dobri ste omenjeni mašini, naj bode našim gospodarjem rečeno to, da se teh mašin vsako leto prodá po več tavžent.

Naj naši kmetje dobro prevdarijo vse to, kar smo na pohvalo mlatilnic rekli, in v svesti smo si, da bodo tudi pri nas se vdomačile kmalu, ž njimi pa slovó dobijo prenapeti delavci.

Če se več gospodarjev združi, da kupijo mašino, bode potem, ko pride čas mlačve, lahko romala od gospodarja do gospodarja, da jim omlati žito, pa še drugi jim bodo po tem radi plačevali, da jo dobodo na pósodo.

Edino, kar se mlatilnicam ugovarjati more, je to, da se slama zeló zmeša in da ni za škopo. Al vprašamo: koliko pa vendar gospodar vsako leto potrebuje škope? —

Kdor se je hotel sam prepričati, kako lepo mlatilnice mlatijo, je to na vrtu družbe kmetijske na Poljanah v Ljubljani lahko videl, ko je gosp. Skale mlatil. Sploh pa je treba, da se to enkrat vidi, da se potem lahko more povsod prav ravnati.

Kdor si želi Lancove mlatilnice, naj se obrne do gosp. Skale-ta, vsacemu bo rad postregel.

Gospodarji! še enkrat vas zagotavljam, da kmalu pride čas, da bodo mlatilnice mlatile, kôse pa tudi žito kosile pri nas.

Čbelarjem na znanje.

Jaz imam letos 100 do 120 panjov prav dobrih čbel na prodaj.

Prodal bom prve roje in nekaj izrojenkov: vsi so z dobrimi maticami oskrbljeni. — Čbele so večidel v takih panjovih, ki so po moji šegi dzierzonzirani, to je, v panjovih s premakljivimi satniki. Panjovi so iz gostega Bohinjskega lesá narejeni in še prav dobro ohranjeni. Čbele bi najrajše domá prodal; ako se to ne zgodi, pridejo pa 1. ali 4. avgusta v Kranj na prodaj.

Luka Porenta,
fajmošter in čbelar v Bohinji.

Gorenskim gospodarjem na znanje!

Prihodnjo nedeljo popoldne ob 4. uri bo na Jesenicah gosp. prof. Povše kmetijske reči razlagal. Naj jih pride prav veliko poslušat!

F. K.